



# Boekbespreking

TEKST: MICHAEL KLIER

## RIEKJE BOSWIJK-HUMMEL: **Liefde in Wonderland** en FEE VAN DELFT: **Overdracht en tegenoverdracht**



Twee boeken over overdracht en tegenoverdracht die men niet verschillender had kunnen schrijven. Boswijk-Hummels boek is een zeer persoonlijk geschreven wegwijzer in therapeutenland. Haar boek heeft me geraakt, omdat ik mijn eigen zoektocht naar groei erin herkende. Boswijk-Hummel beschrijft haar ervaringen met therapeuten, spirituele groepen en goeroes op haar weg naar verlichting. Tijdens het lezen merkte ik dat ik steeds meer ontspande. Tot nu toe had ik, terugkijkend op mijn eigen therapieverleden, vooral schaamte gevoeld. Tijdens het lezen van Boswijk-Hummels voorbeelden in haar 25 jaar oude boek, besepte ik dat er meer mensen zijn die op hun zoektocht naar hulp rare sprongen maken of in nare afhankelijkheidsposities terechtkomen. Tegelijkertijd gaf me dit overzichtelijk opgebouwde boek een idee over waar ik zelf sta met mijn verlangen om iets te kunnen betekenen in het land van de wonderen. >

---

**Michael Klier** zit in de driejarige opleiding en is al sinds zijn jeugd en fervente lezer. 'Mijn grote liefdes zijn boeken en muziek. Thuis hadden we een boekenkast waarvan de inhoud me net zo fascineerde als de muziek die ik mijn vader op zijn viool bijna dagelijks hoorde spelen. Nog steeds duik ik daarom bijna elke dag met mijn neus in een boek van de boekenlijsten van onze opleiding.' In deze rubriek beschrijft hij zijn ervaringen met deze boeken.

Voordat ik voor het eerst in mijn leven hulp zocht bij een therapeute moest ik eerst een drempel over. 'Het gaat weer over, stel je niet zo aan,' zei ik tegen mezelf. Pas toen ik in mijn gedachten op willekeurige mensen begon te 'schieten', kon ik niet meer ontkennen dat ik hulp nodig had. Ik ging naar de huisarts en werd doorverwezen naar een psychotherapeute. Drie jaar lang heb ik drie keer per week op de bank van deze resolute Freudiaanse analytica gelegen. Welgeteld twee keer tijdens de meer dan 300 uren heb ik haar zover gekregen dat ik tegenover haar mocht zitten. Ze heeft me zeker geholpen – ik schoot niet meer agressief in het rond in mijn fantasie – maar een klein jaar na het beëindigen van deze therapie beëindigde mijn vriendin na zeven jaar onze relatie en zat ik helemaal in de put. Toen ik weer bij mijn oude analytica aanklopte, vroeg ze me serieus om opnieuw met een langdurige analyse te beginnen.

Niet alleen door deze ervaring heeft Riekje Boswijk-Hummel me met haar boek *Liefde in Wonderland* zeer geraakt. Ze begint haar enorm boeiende boek namelijk met openhartige

herinneringen aan haar eigen therapieverleden en dwaalwegen. Ze benoemt haar gevoelens van afhankelijkheid van diverse hulpverleners en beschrijft zonder gêne schokkende gebeurtenissen die ze meemaakte tijdens haar experimenten met diverse 'bewoners van wonderland', zoals ze de wereld van de psychotherapie, alternatieve geneeswijzen en intuïtieve ontwikkeling noemt. Tussen de divers opgeleide helpers en hun groeibehovende klanten is overdracht en tegenoverdracht (de overdracht van de helpers) dagelijkse kost. Boswijk-Hummel beschrijft niet alleen verschillende vormen van positieve en negatieve overdracht, ze brengt bovendien de verschillende type helpers in kaart. Ook in deze virtuoos beschreven catalogus kwam ik mezelf tegen. Ik herkende mezelf in de ideale helper met zijn 'bijna idyllische openhartigheid', evenals in de ijverige helper (alles voor iedereen willen fixen). Twee andere types therapeuten, de mysterieuze helper en de Meester was ik in mijn eigen therapieverleden tegengekomen.

Na de zoveelste vroegtijdig en pijnlijk tot een einde gekomen liefdesrelatie, belandde ik hartje Amsterdam bij een door vrienden aanbevolen Gestalttherapeut. Hoewel ik me aangetrokken voelde door de fantasie van zijn interventies kon ik niet voldoende vertrouwen vinden om echt met hem in zee te gaan. Dus kwakkelde ik in mijn eentje door tot ik jaren later een Rodgeriaans opgeleide therapeut tegen het lijf liep. Oh wat voelde dat fijn! Hij was geïnteresseerd in mijn muzikantenbestaan (hij had zelf ook ooit zangles genomen) en ik keek ernaar uit om eens in de week mijn dagelijkse beslommingen met hem te delen. Hij introduceerde me bij zijn beste vriend toen hij hoorde dat ik op zoek was naar een Franse leraar, en zo werd ik stilletjes deel van zijn persoonlijke cirkel. De therapie werd beëindigd, ik speelde bij hem huisconcerten en we borrelden regelmatig samen. Tot ik het uitmaakte met mijn vriendin. Hij was het hier helemaal niet mee eens en ik kreeg zelfs een boze brief van hem. Gelukkig vond ik toen voldoende moed om mijn leven weer zelfstandig op te pakken, maar de schrik van het herkennen van zo veel ongezonde afhankelijkheid voel ik nog steeds!



Het boek van Fee van Delft is een ideale aanvulling op het onderwerp. Nadat ik met Boswijk-Hummel mijn therapieverleden een plek had kunnen geven, bracht Van Delft met veel lichtheid en humor, maar vooral met talloze goed-gekozen casestudies, licht in het donker van mijn huidige overdracht. Al in het voorwoord maakt haar beschrijving van het ontstaan van haar boek duidelijk hoe veelvoorkomend en onvermijdelijk overdracht een rol speelt in ons aller leven. En dat hoeft niet erg te zijn als we er bewust mee omgaan. Vooral de video's met opdrachten op de bij het boek behorende website zijn zeer fraai gekozen en verhelderend.

Motivatie en pijn, kennis, bewustzijn en reflectie komen in deze mij zeer dierbare boeken als het licht van een vuurtoren steeds weer naar boven. Van Delft besluit haar boek met een relativerend citaat van haar zevenjarige dochter: 'Geef niet hoor mam, dat heb ik ook weleens!' 🐼

